

21 aanbevelingen voor de aanpak van haat in de samenleving

Probleemstelling door de burgers

Gedurende drie weekenden bespraken wij, het Europees burgerpanel over de aanpak van haat in de samenleving, bestaande uit 150 willekeurig gekozen burgers uit de 27 EU-lidstaten, hoe er met haat in onze samenleving moet worden omgegaan. Ondanks onze verschillende achtergronden, delen wij een gemeenschappelijk begrip van het probleem. Dit panel erkent dat er verschillende oorzaken en drijfveren zijn die bijdragen aan de toename en het voortduren van haat in onze samenleving, en benadrukt ook de complexe wisselwerking tussen emotionele, sociale en economische aspecten.

- **Conflicten en historische erfenis.** Historische en actuele conflicten kunnen tot een erfenis van haat leiden die van generatie op generatie wordt doorgegeven. In de complexe geschiedenis van Europa heeft elk conflict, elke oorlog en elke geopolitieke spanning aan deze cyclus bijgedragen. Zonder actieve inspanningen om deze wonden aan te pakken en te helen, blijft de haat die door conflicten wordt aangewakkerd voortduren en dreigt een vicieuze cyclus van vijandigheid en verdeeldheid.
- **Economische en sociale crisis.** Snelle sociale en culturele veranderingen zijn belangrijke katalysatoren voor gevoelens van verlies en benadeling, wat leidt tot de escalatie van haat. Die haat kan gericht zijn tegen een brede waaier aan groepen en burgers, die de schuld krijgen van de economische en sociale crisis. Sociale, politieke en economische factoren leiden niet alleen tot ongelijkheid, maar kunnen ook een krachtige aanjager van onzekerheid en angst zijn.
- **Politiek en verantwoordelijkheid.** Alle politici en publieke figuren dragen een grote verantwoordelijkheid voor het aanpakken en bestrijden van haat, maar kunnen zelf ook haat aanwakkeren door een ongepaste behandeling van etnische groepen en door nationalisme, verdeeldheid en populisme aan te wenden voor persoonlijk gewin. Politieke en publieke figuren, zowel binnen de EU als daarbuiten, kunnen haatzaaiende uitlatingen gebruiken om territoriale ambities aan te wakkeren en de democratie te delegitimeren. De verdeeldheid wordt verder uitvergroot wanneer meer aandacht gaat naar wie het luidste roept in plaats van naar een beredeneerd discours en overleg, waardoor extreme meningen en samenzweringstheorieën nog worden versterkt.
- **Media, desinformatie en verantwoordingsplicht.** Het groeiende verhaal van “wij tegen zij” en de haat tegen verschillende groepen wordt versterkt door de traditionele media en sociale netwerken, die vaak streven naar winst. Traditionele media kunnen opzettelijk verkeerde informatie verstrekken over haatdragende commentaren en deze verder verspreiden. Op sociale netwerken spelen anonimiteit en gemanipuleerde algoritmen een cruciale rol in de verspreiding van haatdragende taal en discriminatie. Deze netwerken dienen als kanalen voor desinformatie en voor het bestendigen van stereotypen, vooral tegen vrouwen en jongeren die online vaak met intimidatie worden geconfronteerd. Dit wordt nog versterkt door het ontbreken van verantwoordingsplicht bij zowel de netwerken als de gebruikers.
- **Kuddegedrag, vooroordelen en onverdraagzaamheid.** Een fundamenteel aspect van de menselijke aard is het verlangen om bij een sociale groep of dynamiek te horen, om

zich “zoals iedereen” te voelen. Dit verlangen kan soms zo sterk zijn dat het leidt tot uitingen van haat en intolerantie, een gevoel van “wij tegen zij” ten opzichte van “de ander”. Deze dynamiek van wantrouwen en haat treft vooral kwetsbare personen en groepen op basis van etniciteit, migratiestatus, godsdienst, geslacht, seksuele gerichtheid, handicap, gezinsstatus en sociaal-economische factoren. Het gebrek aan voorlichting over verschillende identiteiten, culturen en verdraagzaamheid, aan opleiding op het gebied van debatteren en communicatie en het gebrek aan betrouwbare online-informatie kunnen misverstanden versterken, vooroordelen bestendigen en tot haat leiden.

Deze oorzaken en drijfveren van haat raken alle delen van onze samenleving. Wij, burgers van de 27 lidstaten van de Europese Unie met onze verschillende achtergronden, zijn van mening dat het bestrijden van haat in Europa en de rest van de wereld een prioriteit moet zijn. Het is onze gezamenlijke verantwoordelijkheid om haat in al zijn vormen te voorkomen en erop te reageren op individueel, maatschappelijk en institutioneel niveau, op basis van onze gemeenschappelijke EU-waarden en grondrechten: vrede, vrijheid en gelijkheid. Daarom bevelen wij aan om op verschillende gebieden actie te ondernemen om deze grondrechten te beschermen, discriminatie, haat en conflicten te voorkomen, de meest kwetsbaren te beschermen en uiteindelijk een respectvolle en eerlijke EU voor iedereen tot stand te brengen.

De definitieve aanbevelingen

De volgende aanbevelingen zijn onderverdeeld in vijf rubrieken:

- optreden tegen haatmisdrijven en haatspraak
- de rol van de media en de politiek
- digitaal en technologisch
- voorlichting
- burgerparticipatie en sociale inclusie

Optreden tegen haatmisdrijven en haatspraak

Aanbeveling 1: Eén Europa, één visie: Haatspraak strafbaar stellen

Wij bevelen aan dat de Europese Commissie een diverse werkgroep opricht om de gemeenschappelijke definitie van “illegale haatzaaiende uitlatingen” bij te werken en uit te breiden, zodat de verspreiding van dergelijke uitlatingen makkelijker strafbaar kan worden gesteld. In de huidige definitie, die is vastgesteld in 2008, ligt de nadruk vooral op racisme en vreemdelingenhaat, maar zijn andere vormen van haat, zoals validisme en discriminatie op basis van seksuele gerichtheid, geslacht, leeftijd enz. uitgesloten. Deze verouderde definitie moet dringend worden herzien om rekening te houden met de inclusieve waarden van onze moderne samenleving.

Een nieuwe, alomvattende definitie is van cruciaal belang om van de verspreiding van illegale haatzaaiende uitlatingen een strafbaar feit te maken dat in alle EU-lidstaten kan worden vervolgd. Deze aanpassing zal ervoor zorgen dat alle vormen van haatzaaiende uitlatingen op uniforme wijze worden herkend en bestraft om ons streven naar een inclusievere en respectvollere samenleving te versterken.

Door haatzaaiende uitlatingen op te nemen in de lijst van EU-misdrijven kunnen we gemarginaliseerde gemeenschappen beschermen en de menselijke waardigheid eerbiedigen. Dit initiatief maakt een onderscheid tussen illegale haatzaaiende uitlatingen en de vrijheid van meningsuiting, zodat een evenwicht kan worden gevonden tussen de grondrechten en de noodzaak om discriminatie en haat te bestrijden.

Motivering:

De sociale cohesie bevorderen: het actualiseren van de definitie zodat alle vormen van haatzaaiende uitlatingen eronder vallen, bevordert een inclusievere samenleving waarin iedereen zich gerespecteerd en gewaardeerd voelt. Dit bevordert de sociale cohesie en vermindert de verdeeldheid die wordt veroorzaakt door ongecontroleerde haatzaaiende uitlatingen.

De juridische duidelijkheid verbeteren: met een uniforme definitie in alle EU-lidstaten worden inconsistenties en lacunes in de wettelijke bescherming weggewerkt. Deze duidelijkheid zorgt ervoor dat daders van haatzaaiende uitlatingen ter verantwoording worden geroepen, ongeacht waar ze zich bevinden in de EU.

Gemarginaliseerde gemeenschappen beschermen: door de definitie uit te breiden naar meer vormen van discriminatie worden gemarginaliseerde groepen beter beschermd en worden zij minder blootgesteld aan kwetsende en minachtende taal.

De mensenrechten versterken: door alle vormen van haatzaaiende uitlatingen strafbaar te stellen, versterkt de EU haar gehechtheid aan de mensenrechten en de menselijke waardigheid en stemt zij de wettelijke kaders af op de hedendaagse waarden van gelijkheid en respect.

Het evenwicht tussen vrijheden garanderen: met deze aanpak wordt een zorgvuldig onderscheid gemaakt tussen haatzaaiende uitlatingen en vrijheid van meningsuiting, waarbij de vrijheid van meningsuiting wordt beschermd terwijl uitingen die aanzetten tot geweld, haat of discriminatie worden voorkomen.

Inlevingsvermogen en begrip bevorderen: door in aanraking te komen met verschillende perspectieven en door haatzaaiende uitlatingen strafbaar te stellen wordt het inlevingsvermogen en wederzijds begrip onder burgers gestimuleerd, wat bijdraagt aan een harmonieuzere en respectvollere samenleving.

Het uitvoeren van deze aanbeveling zal leiden tot een rechtvaardiger en samenhangender Europa, waar alle mensen, ongeacht hun identiteit, zonder angst voor haat en discriminatie hun leven kunnen leiden.

De aanbeveling in het kort:

- Oprichting van een diverse werkgroep om een alomvattende definitie van “illegale haatzaaiende uitlatingen” op te stellen die alle vormen van discriminatie omvat.
- De verouderde definitie uit 2008 actualiseren zodat alle soorten haatzaaiende uitlatingen eronder vallen.
- Haatzaaiende uitlatingen in de hele EU op uniforme wijze herkennen en bestraffen.
- De verspreiding van illegale haatzaaiende uitlatingen in alle EU-lidstaten strafbaar stellen.

Aanbeveling 2. Europees protocol voor een doeltreffende respons bij meldingen van haatmisdrijven

Wij bevelen een duidelijke en uniforme procedure aan voor het melden van haatmisdrijven in alle EU-lidstaten. Deze wettelijke procedure moet daadwerkelijk worden toegepast in organisaties die in contact komen met slachtoffers van haatmisdrijven. Wij stellen voor om alle eerder voorgestelde en ondoeltreffende maatregelen te herzien en een eenvoudige procedure te ontwikkelen zodat slachtoffers en getuigen alle misdrijven, ook op onlineplatforms, veilig kunnen melden.

Ten eerste moet de procedure een veilige omgeving voor zowel slachtoffers als getuigen van haatmisdrijven tot stand brengen. Door hun veiligheid te garanderen, kan het aantal gemelde misdrijven toenemen. Dit omvat juridische en psychologische beschermingsmaatregelen en, indien nodig, fysieke bescherming tegen individuen die uit zijn op wraak. De procedure kan ook inhouden dat er met daders wordt gewerkt, die in veel gevallen zelf ooit slachtoffer van haat zijn geweest.

Ten tweede moet iedereen die een rol speelt in de meldingsketen bij de procedure worden betrokken om het risico op secundair slachtofferschap en het verergeren van het trauma te beperken.

Tot slot moet de procedure worden ondersteund door een geschikt onlinekanaal om misdrijven op een veilige manier te kunnen melden.

Motivering:

Deze aanbeveling is belangrijk omdat het secundair slachtofferschap van slachtoffers helpt te voorkomen en/of minimaliseren. Met deze procedure kan snel worden gereageerd, kunnen slachtoffers snel worden geholpen en kunnen getuigen worden ondersteund en beschermd. Een dergelijke procedure vergemakkelijkt ook de activiteiten van de diensten die de melding ontvangen. Als de procedure doeltreffend blijkt, zal dit de samenleving aanmoedigen om vaker te reageren op misdrijven en deze te melden.

De aanbeveling in het kort:

- Invoering van een duidelijke en uniforme procedure voor het melden van haatmisdrijven in alle EU-lidstaten.
- Herziening van alle eerder voorgestelde en ondoeltreffende maatregelen en ontwikkeling van een eenvoudige procedure zodat slachtoffers en getuigen alle misdrijven, ook op onlineplatforms, veilig kunnen melden.
- Invoering van een onlinekanaal om misdrijven op een veilige manier te kunnen melden.

Aanbeveling 3. Nationaal bureau voor de bestrijding van haat in de lidstaten

Wij bevelen aan om in elke lidstaat een onafhankelijk bureau voor de bestrijding van haat op te richten. Er is een sterke instelling nodig met een wettelijke bevoegdheid en doeltreffende communicatie, die mensen concrete hulp biedt via een objectief en onafhankelijk systeem voor het melden van misdrijven.

Ten eerste zal het bureau verantwoordelijk zijn voor het bieden van juridische en psychologische hulp aan alle slachtoffers van haatmisdrijven in hun lidstaat, in nauwe

samenwerking met ngo's en een burgercomité. Het bureau zal de slachtoffers een platform bieden om haatmisdrijven op een veilige manier aan te geven.

Ten tweede zal het bureau nauw samenwerken met de EU-groep op hoog niveau voor de bestrijding van racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid, of een vergelijkbaar orgaan, om zijn missie te vervullen en te zorgen voor de invoering van gedragscodes voor bedrijven, organisaties en politici. Deze samenwerking zal bijdragen aan een efficiënte en ondersteunende omgeving voor slachtoffers. Daarnaast kan het bureau ook informatie en beste praktijken verstrekken aan personen die op zoek zijn naar advies. Het personeel van het bureau moet worden aangesteld voor een vooraf vastgestelde termijn.

Ten derde zal het bureau EU-instrumenten, -programma's, -mechanismen en -materiaal met betrekking tot haatmisdrijven verspreiden om ervoor te zorgen dat deze terechtkomen bij onderwijsinstellingen, administratieve instellingen en het grote publiek op nationaal en regionaal niveau. Daartoe zal het bureau voorlichting geven aan de eerstelijnsdiensten die worden betrokken na een melding.

Tot slot zal het bureau gegevens verzamelen over haatmisdrijven om op een doeltreffende manier te kunnen reageren op de toekomstige behoeften van de bevolking.

Motivering:

In onze gepolariseerde samenleving zien we een toename van haatmisdrijven, waardoor het welzijn van de bevolking achteruitgaat. Om haatmisdrijven te voorkomen en erop te reageren, maar ook om voor de slachtoffers te zorgen, hebben we doeltreffende instellingen en mechanismen nodig. Bovendien begint elk misdrijf met een gedachte of een woord. Om onderwijs op het gebied van respect te garanderen en om het bewustzijn te vergroten, moet een speciale instelling worden opgericht die haatmisdrijven voorkomt en slachtoffers ondersteunt, met name omdat een dergelijk bureau simpelweg nog niet bestaat, maar wel hard nodig is.

De aanbeveling in het kort:

- Een efficiënte en ondersteunende omgeving voor slachtoffers tot stand brengen.
- Oprichting in elke lidstaat van een onafhankelijk bureau voor de bestrijding van haat.

Het bureau zal nauw samenwerken met de EU-groep op hoog niveau voor de bestrijding van racisme, vreemdelingenhaat en andere vormen van onverdraagzaamheid, of een vergelijkbaar orgaan, om zijn missie te vervullen.

Aanbeveling 4. Training voor tolerantie (T4T)

Wij bevelen aan dat de EU meer bekendheid geeft aan bestaande opleidingen over haatmisdrijven, haatzaaiende uitlatingen en geweldloze communicatie en deze bij specifieke doelgroepen promoot. In beginsel moeten alle sociale groepen beter worden voorgelicht en moeten zij vaardigheden ontwikkelen om haat aan te pakken. Wij vinden het echter van bijzonder belang om mensen die in de publieke sector werken (bv. politie of maatschappelijk werkers) beter op te leiden. Dit zijn per slot van rekening vaak de eerste mensen met wie slachtoffers en betrokkenen in aanraking komen als zij met haat worden geconfronteerd. Het is vooral belangrijk dat ambtenaren in staat zijn om met de nodige omzichtigheid met het probleem en het individu om te gaan. Er moet een regulier opleidingsaanbod komen voor ambtenaren in de EU-lidstaten, waarbij opleidingen zowel op locatie als online kunnen plaatsvinden. Makers van inhoud zijn een andere belangrijke doelgroep, niet alleen als deelnemers maar ook als ambassadeurs voor de opleidingen. Zij hebben een grote invloed op

jongere doelgroepen en fungeren als opiniemakers. Mensen met een publieke functie in de EU moeten het goede voorbeeld geven en de opleiding ook volgen. Om de opleidingsmogelijkheden toegankelijk te maken voor het brede publiek, kunnen vakbonden of andere organisaties worden betrokken bij de promotie ervan. Er kunnen ook advertenties worden geplaatst in lokale kranten. De deelnemers ontvangen een certificaat wanneer ze de opleiding met goed gevolg afronden, zodat zij hun verworven competenties in het omgaan met haat aan de buitenwereld kunnen bewijzen.

Motivering:

De piramide van haat begint met de stereotypen en clichés die we in ons hoofd hebben. Die worden verder aangewakkerd door haatzaaiende uitlatingen. Daarom is het belangrijk om het probleem bij de wortel aan te pakken. Opleidingen hebben niet alleen een effect op de deelnemers, maar ook op de mensen om hen heen. Zij zijn een belangrijke aanvulling op het formele onderwijs (zoals op school of aan de universiteit). De EU biedt vandaag de dag al veel goed geëvalueerde programma's en opleidingsmaterialen, maar deze zijn moeilijk te vinden. Om ervoor te zorgen dat de ontwikkelde programma's ook echt doeltreffend en duurzaam zijn en dat zij de doelgroep bereiken, moet er meer bekendheid aan worden gegeven. Ook de aandacht voor mensen in de publieke sector is belangrijk, omdat er nog te veel gevallen van slachtoffers zijn die negatieve ervaringen hebben met overheidsinstanties.

De aanbeveling in het kort:

- Bestaande EU-opleidingen over haatmisdrijven, haatzaaiende uitlatingen en geweldloze communicatie bevorderen, met name gericht op werknemers in de overheidssector en makers van inhoud.
- Een regulier opleidingsaanbod voor ambtenaren organiseren, zowel op locatie als online, zodat zij met de nodige omzichtigheid en doeltreffendheid leren omgaan met haatgerelateerde kwesties.
- Vakbonden en lokale kranten betrekken om het bewustzijn over en de deelname aan opleidingsprogramma's te vergroten.
- Certificaten uitreiken aan deelnemers zodat zij kenbaar kunnen maken dat zij bekwaam zijn in het aanpakken van haatgerelateerde kwesties.

Aanbeveling 5. Het bewustzijn vergroten over haat en over de bestaande maatregelen en rechtsmiddelen om haat te bestrijden door middel van een openbare campagne

Wij bevelen aan dat de EU een openbare campagne opzet over de gevaren, de oorzaken en de maatregelen tegen haat (zowel online als offline) om het bewustzijn te vergroten en voorlichting te geven over de prevalentie en de gevaren ervan. Tegelijkertijd zou met deze campagne informatie worden gegeven over de verschillende EU-initiatieven tegen haat en de beschikbare hulpkanalen en maatregelen voor slachtoffers.

Om campagnes met boodschappen tegen haat zo doeltreffend mogelijk te maken, bevelen wij aan om de doelgroepen, de aanpak, de kanalen en de inhoud duidelijk te definiëren en te specificeren. De campagne moet:

- gericht zijn op zowel het bredere publiek als op specifieke en belangrijke groepen (bv. slachtoffers, ouders, kinderen);
- boodschappen bevatten die zijn afgestemd op deze verschillende groepen en op de context van de verschillende EU-lidstaten, met een enigszins luchtige en toegankelijke aanpak die is afgestemd op de context van elke lidstaat;

- de nadruk leggen op de verantwoordelijkheid van alle EU-burgers om vormen van haat die zij in hun eigen leven tegenkomen tegen te gaan en te bestrijden, en praktische hulpmiddelen en informatie verstrekken over hoe zij dat kunnen doen;
- gebruikmaken van traditionele en onconventionele communicatiekanalen, zowel offline als online, om de boodschap tegen haat te verspreiden en zo de verschillende lagen van de samenleving te bereiken via doeltreffendere en gebruiksvriendelijkere kanalen;
- traditionele en sociale media betrekken, evenals influencers en slachtoffers, zowel bij het opstellen als bij het verspreiden van deze berichten zodat zij meer effect sorteren en de juiste mensen bereiken.

Motivering:

Hoewel er op EU-niveau al verschillende kaders bestaan om haat aan te pakken, wordt er niet genoeg gedaan om de Europese burgers over deze initiatieven te informeren. De meeste EU-burgers weten niet welke programma's, initiatieven en regels er op EU- en nationaal niveau bestaan. Verslagen, nieuws en debatten over haat gaan meestal over haatgerelateerde voorvallen en wat er verkeerd gaat. Hoewel dit belangrijk is, schetst het een deprimerend en vertekend beeld. Daarom zouden er ook positieve verslagen moeten zijn over hoe haat wordt aangepakt, evenals praktische suggesties voor wat mensen ertegen kunnen doen.

Wij raden een bewustmakingscampagne aan in plaats van harde wetten of gedragscodes over wat influencers en professionele mediakanalen mogen zeggen, omdat deze aanpak kan worden gezien als censuur en kan leiden tot weerstand ("reactance") en ontevredenheid bij mensen met afwijkende meningen en de bredere samenleving. Door de nadruk te leggen op voorlichting en bewustmaking zullen burgers mogelijk het belang van het onderwerp inzien en het zal hen de mogelijkheid geven om bij te dragen aan oplossingen en om haat in hun eigen leven tegen te gaan.

Specificaties:

Doelgroepen. Het is belangrijk om via deze bewustmakingscampagne brede lagen van de samenleving te bereiken, de publieke opinie te veranderen en ervoor te zorgen dat de veranderingen in opinie en gedrag duurzaam zijn. Dat zal er ook voor zorgen dat mensen die al tegen haat zijn gekant, daarnaar blijven handelen. Om ervoor te zorgen dat deze campagnes doeltreffend zijn en een verschil maken, is het tegelijkertijd belangrijk om campagnes en boodschappen af te stemmen op verschillende doelgroepen, zoals slachtoffers, bondgenoten, kinderen, ouders, leerkrachten en daders. Door de redenen uit te leggen die achter haatdragende emoties schuilgaan, kunnen we mensen die zich schuldig maken aan haatzaaiende uitlatingen of gedragingen helpen om zowel hun motieven als de impact van hun acties te begrijpen. De campagnes moeten ook in niet-EU-talen worden gevoerd om mensen te bereiken die de taal van het land waar ze wonen niet machtig zijn.

Kanalen. Er moet een verscheidenheid aan kanalen worden gebruikt om de bevolking voor te lichten over wat verboden en schadelijke haatzaaiende uitlatingen zijn en welk gedrag dan wel wordt aangemoedigd, alsook over de verschillende initiatieven en maatregelen die al in de EU bestaan. Naast sociale media, tv-kanalen en filmproducties moet de campagne ook gebruikmaken van een breed scala aan creatieve, ongebruikelijke en in het oog springende offlinemiddelen, waaronder reclameborden, diverse kranten, gespecialiseerde (mogelijk kosteloze) publicaties over het onderwerp, vrachtwagens, radio, schermen in de metro of het openbaar vervoer, flyers in supermarkten, kassabonnen (zoals bij een Oostenrijkse campagne

gericht op geweld tegen vrouwen) en soortgelijke maatregelen. Concreet zou een gratis film over dit onderwerp kosteloos kunnen worden uitgezonden in de hele EU. Een andere belangrijke aanpak is om influencers, zoals acteurs, zangers en mensen uit de media, te betrekken bij de bewustmakingscampagnes om jongere generaties en andere doelgroepen te bereiken via formats waar ze vertrouwd mee zijn. Daarnaast moedigen wij aan om bij het opstellen en verspreiden van deze berichten samen te werken met influencers die zelf slachtoffer zijn geweest.

Inhoud. Om de kwaliteit van de campagnes te garanderen, moeten professionals uit verschillende sectoren (reclame, psychologie, slachtoffergroepen enz.) en een diverse focusgroep bestaande uit de verschillende doelgroepen waarop de campagne is gericht (slachtoffers, influencers, jongeren enz.) bij het ontwerpen van de inhoud betrokken worden. De campagnes moeten gericht zijn op het aanpakken van verschillende soorten haat, zoals tegen minderheden, immigranten, personen met een handicap, LGBTQI+, Roma en Joden. Zij moeten ook worden aangepast aan de situatie in de verschillende EU-landen en voortbouwen op bestaande initiatieven en maatregelen. De campagnes moeten bovendien de nadruk leggen op positieve boodschappen waarin een EU zonder haat wordt gepromoot en informatie wordt verstrekt over bestaande en doeltreffende maatregelen en initiatieven tegen haat. Ook zou er in het nationale nieuws vaker verslag moeten worden uitgebracht over de activiteiten, debatten en initiatieven van de EU-instellingen.

Aanpak. Deze campagne moet pakkend en humoristisch zijn om mensen echt te bereiken en te veranderen (in tegenstelling tot hoe de meerderheid van de burgers de meeste EU-campagnes ervaart). Er moet ook worden getracht om de burgers op een meer directe wijze te betrekken. De EU zou bijvoorbeeld openbare wedstrijden kunnen organiseren of onderscheidingen kunnen toekennen om voorstellen van burgers over creatieve en doeltreffende campagnes te verzamelen. Daarnaast moet met de campagne ook vrijwilligerswerk en burgerparticipatie worden aangemoedigd. Het kan nuttig zijn om diverse belanghebbenden op vrijwillige basis te betrekken, zoals mensen die in staat zijn om hun persoonlijke verhaal te delen, maar ook grote bedrijven of media. Zo kunnen managers bijvoorbeeld met kwetsbare maatschappelijke groepen werken en slachtoffers met elkaar in contact brengen. Om deze doelstellingen te bereiken, moeten de nodige personele en financiële middelen worden vrijgemaakt. De campagnes zouden zich ook kunnen richten op de bewustmaking van sporters en het publiek door hun clubs, de media en politici te betrekken bij het aanpakken van het probleem van haatzaaiende uitlatingen. Wij moedigen een aanpak aan die creatiever, grappiger en pakkender is, bijvoorbeeld een campagne met het logo “pasta tegen haat” op pasta- of andere voedselverpakkingen (of op toiletpapier), afhankelijk van de meest populaire producten in elke lidstaat, met een QR-code die naar informatie over het initiatief leidt.

De aanbeveling in het kort:

- Campagne gericht op zowel het bredere publiek als op specifieke en belangrijke groepen (bv. slachtoffers, ouders, kinderen) met een reeks boodschappen die zijn afgestemd op deze verschillende groepen en op de context van de verschillende EU-lidstaten.
- De campagne moet ook de nadruk leggen op de verantwoordelijkheid van alle EU-burgers om vormen van haat die zij in hun eigen leven tegenkomen tegen te gaan en

te bestrijden, en moet praktische hulpmiddelen en informatie verstrekken over hoe zij dat kunnen doen.

- Gebruikmaken van traditionele en onconventionele communicatiekanalen, zowel offline als online, om de boodschap tegen haat te verspreiden en zo de verschillende lagen van de samenleving te bereiken via doeltreffendere en gebruiksvriendelijkere kanalen.
- Traditionele en sociale media betrekken, evenals influencers en slachtoffers, zowel bij het opstellen als bij het verspreiden van deze berichten zodat zij meer effect sorteren en de juiste mensen bereiken.

Aanbeveling 6: Advertenties tegen haat

Wij bevelen aan om de volgende communicatiestrategie te overwegen bij het aanpakken van haat:

- korte berichten op de mobiele telefoon waarvoor mensen zich aanmelden ("opt-in") over inclusiviteit voor alle burgers (bv. wekelijks/maandelijks);
- posters bij bushaltes die inclusiviteit promoten;
- grote reclameborden voor wie genoeg heeft van sociale media, bv. de reclameborden van de EU-verkiezingen om positieve berichtgeving tegen haatzaaiende uitlatingen te verspreiden;
- Google-advertenties over het aanpakken van haat na opt-in;
- emoji's en memes creëren voor berichtgeving tegen haat;
- positieve opmerkingen toevoegen aan bestaande officiële berichten (zoals overheidsdocumenten);
- bewustmakingsvideo's op tv of in bioscopen voor de start van de film (met positieve bekrachtiging waar mogelijk);
- openingsacts tijdens sportevenementen (zoals de Olympische Spelen of het WK) gebruiken voor een betere bewustwording, bv. Koningin Elizabeth met Beertje Paddington tijdens de Olympische Spelen in Londen, wat een heilzame/hartverwarmende scène was;
- langere video's die worden afgespeeld tijdens sportevenementen met een verrassende wending, namelijk dat een van de spelers een rol speelt in de video (bv. een voetballer bij voetbalwedstrijden);
- campagnes met populaire mensen/influencers (zoals Pommeliën in België) om mensen bewust te maken van onderwerpen die met haat te maken hebben.

Motivering:

Dit zal leiden tot:

- gezondere en veiligere sociale media, een ander soort sociale media, met een meer interpersoonlijk karakter;
- een gezondere, bewustere en gelukkigere samenleving;
- een beter Europa met minder polarisatie;
- een situatie die escalatie voorkomt en de zaken in perspectief plaatst.

De aanbeveling in het kort:

- Holistische communicatie voor alle leeftijdsgroepen op digitale kanalen om empathie, inclusie en acceptatie van verschillende achtergronden/individuen te bevorderen.

- Deskundigen op het gebied van communicatie moeten de inhoud en strategie ontwerpen voor de verschillende platforms en diverse doelgroepen.
- Indirect/impliciet communiceren, zoals een “respect”-knop die lijkt op een emoji met opgestoken duim.

Aanbeveling 7. Oprichting van een EU-breed platform dat informatie, middelen, maatregelen en ondersteuningssystemen met betrekking tot haat combineert

Wij raden aan om een door de EU beheerd platform te creëren dat eenvoudig te navigeren en kosteloos is en toegang biedt tot informatiemateriaal, zoals definities, artikelen, video's en andere initiatieven van organisaties die zich richten op het bestrijden van haat. De stijl en structuur van het platform moeten gebruiksvriendelijk zijn. Zo zou een van de onderdelen gericht kunnen zijn op jongeren, met informatie over de problemen waarmee zij in hun dagelijks leven te maken kunnen krijgen en met praktische tips. De nadruk moet liggen op succesvolle maatregelen voor slachtoffers en op praktisch advies voor mensen in de hele samenleving over hoe zij slachtoffers op een doeltreffende manier kunnen ondersteunen, met name in alledaagse situaties waarin zij getuige kunnen zijn van haatdragend gedrag. Mensen moeten ook in contact kunnen komen met anderen die soortgelijke problemen ervaren en hen kunnen steunen. Bovendien kunnen de probleemstelling, de aanbevelingen en al het relevante materiaal van het Europees burgerpanel over de aanpak van haat in de samenleving op dit platform worden geplaatst.

Om de doeltreffendheid te waarborgen, kan artificiële intelligentie mensen helpen om op een natuurlijkere manier met het systeem om te gaan en relevante inhoud te vinden, bv. door middel van begeleiding en aanbevelingen voor slachtoffers en bondgenoten en door hen naar de juiste hulpkanalen en -organisaties door te verwijzen. Het platform zou bovendien de mogelijkheid kunnen bieden aan gebruikers om specifieke feedback te geven over welke bronnen nuttig waren en hoe het platform verder kan worden verbeterd.

Ook zou deze website mensen moeten aanmoedigen en in staat moeten stellen om kritisch over deze kwesties na te denken in plaats van een te beperkende of aanmatigende toon aan te slaan, wat een afschrikkend effect kan hebben. Dit kan vooral relevant zijn voor ouders of mensen die meer openstaan voor haatzaaiende uitlatingen en boodschappen, zodat kritisch denken en kennisvergarig wordt aangemoedigd. Om de vrijheid van meningsuiting te garanderen, constructieve debatten te vergemakkelijken, de inhoud te controleren en escalaties te voorkomen, moet het platform voldoende ondersteuning krijgen en worden gemodereerd.

Grote socialemediabedrijven zouden kunnen helpen bij de invoering van een functie waarbij gebruikers naar het platform worden doorverwezen voor ondersteuning als zij van mening zijn dat bepaalde berichten mogelijk haatdragend zijn. Er kunnen referral- of beloningsprogramma's worden ingevoerd met een link naar de website, die creatief en aantrekkelijk moeten zijn voor verschillende bevolkingsgroepen.

Motivering:

Het doel van deze aanbeveling is om een platform te creëren dat geen vervanging is voor soortgelijke initiatieven, maar een database van nuttige bronnen tot stand brengt. Het platform moet zo makkelijk en nuttig mogelijk worden gemaakt door het te koppelen aan andere, bestaande websites en aan bronnen over haat en ondersteuningskanalen voor slachtoffers van haat en bijzonder kwetsbare groepen. Een ander doel van het platform is om het bewustzijn te vergroten en het publiek bewust te laten omgaan met de relevante

hulpbronnen. Hoewel er veel verschillende initiatieven, middelen en campagnes zijn, weten de meeste mensen niet waar al die informatie en hulp te vinden is. Eén centraal platform waar mensen toegang hebben tot al deze informatie zou dit probleem kunnen oplossen. De website zou ook een bewustmakingscampagne kunnen bevatten.

Op het platform zouden mensen via persoonlijke uitwisselingen (bv. via een chatfunctie) kunnen worden geholpen om emoties, verschillende ervaringen en obstakels in realtime te begrijpen vanuit hun vertrouwde thuisomgeving. Op deze manier kunnen slachtoffers ook hun ervaringen delen en contact opnemen met iemand die hen kan helpen zich beter te voelen, waardoor zij voor een deel worden ontlast.

Een van de uitdagingen voor dit platform is dat het moeilijk kan zijn om het uit te voeren en ervoor te zorgen dat de website een makkelijk te begrijpen, toegankelijke en navigeerbare structuur heeft voor de burgers. Het zal ook een uitdaging zijn om de website interessant genoeg te maken zodat veel EU-burgers deze vrijwillig raadplegen. Hoewel het panel zich bewust is van de uitdagingen om een dergelijke website in alle benodigde talen uit te werken, zijn wij ervan overtuigd dat dit een waardevolle inspanning zou zijn. Als slachtoffers hun persoonlijke verhalen hier kunnen delen, kan dit de website pakkender en doeltreffender maken. Haat bestaat al lang en is niet ontstaan door het internet, maar het is er misschien wel door verergerd, en het zal niet eenvoudig te overwinnen zijn via één enkel platform. Toch is het panel van mening dat het platform een doeltreffende manier kan zijn om het bewustzijn en de kennis over de gangbaarheid van haat te vergroten, maar ook om mensen de instrumenten te geven om de haat die ze zowel offline als online tegenkomen te verminderen en aan te pakken.

De aanbeveling in het kort:

- Wij stellen voor om een makkelijk toegankelijk platform te lanceren dat wordt beheerd door de EU en dat dienst doet als een centraal punt voor het verstrekken van informatie, definities van belangrijke termen, gegevens over de negatieve effecten van haat, praktische en relevante hulpmiddelen, links naar andere platforms, initiatieven en organisaties, evenals een overzicht van de bestaande maatregelen en ondersteuningssystemen in de verschillende lidstaten.
- Het platform moet worden geïntegreerd in andere bestaande maatregelen, platforms en websites die gericht zijn op het tegengaan van haat op nationaal en EU-niveau, zodat gebruikers zo makkelijk mogelijk de informatie en ondersteuning kunnen vinden die zij nodig hebben en dubbel werk wordt voorkomen.
- De website kan ook worden gebruikt als onderdeel van de bewustmakingscampagne en moet actief worden geadverteerd via sociale media, reclamespots op tv en andere massamedia-kanalen.

De rol van de media en de politiek

Aanbeveling 8. Oprichting van een onafhankelijke vertrouwenscommissie

Wij stellen de oprichting van een onafhankelijke vertrouwenscommissie voor die een gedragscode voor de leden van het Europees Parlement opstelt en toezicht houdt op haatzaaiende uitlatingen en de verspreiding van onjuiste informatie. De vertrouwenscommissie moet bestaan uit een multidisciplinair team van deskundigen (bv. burgers, juristen, psychologen, sociologen, ngo's en politieke deskundigen) en onder toezicht

staan van burgers. Om een brede vertegenwoordiging te garanderen, worden de burgers willekeurig geselecteerd aan de hand van criteria om de vertegenwoordiging van kwetsbare groepen uit de samenleving te verbeteren. Zodra deze commissie is opgericht, wordt er overleg gepleegd en een gedragscode voor overheidsfunctionarissen en -instanties opgesteld. De gedragscode kan worden bijgewerkt. De vertrouwenscommissie gebruikt de gedragscode om gegevens te verzamelen, de toepassing te monitoren en verdere richtsnoeren te ontwikkelen voor het herkennen en aanpakken van haatzaaiende uitlatingen. De vertrouwenscommissie is ook een officieel aanspreekpunt voor andere EU-burgers om schendingen en haatzaaiende uitlatingen van politici te melden. De leden rouleren om het pluralisme binnen deze commissie te waarborgen. Om zijn integriteit te behouden, zal de vertrouwenscommissie strikte regels hanteren wat de toetreding betreft om belangenconflicten onder zijn leden te voorkomen.

Motivering:

Een vertrouwenscommissie die de toepassing van een gedragscode tegen haatzaaiende uitlatingen controleert, volgt en ontwikkelt, is nodig om individuen en gemeenschappen te beschermen tegen de schadelijke effecten van haatzaaiende uitlatingen, vooral van overheidsfunctionarissen en autoriteiten. Door een uitgebreide gedragscode te ontwikkelen op basis van de input van juristen, psychologen, sociologen, burgers en anderen, kan deze commissie duidelijke richtsnoeren opstellen en aangeven welke attitudes er worden verwacht. Een dergelijke vertrouwenscommissie is van vitaal belang om het vertrouwen in de instellingen en de vertegenwoordigers te herstellen en te bevorderen. Door een gedragscode voor vertrouwen opwekkend gedrag in te voeren en te controleren, wordt een grotere transparantie gewaarborgd. De commissie handelt onafhankelijk en transparant, en staat onder toezicht van burgers, wat de legitimiteit vergroot. Voor een doeltreffende werking moet de commissie een evenwichtig samengesteld, multidisciplinair team hebben dat verschillende perspectieven en kwetsbare groepen vertegenwoordigt.

De aanbeveling in het kort:

- Oprichting van een onafhankelijke vertrouwenscommissie om een gedragscode voor EU-ambtenaren op te stellen en te handhaven, waarin haatzaaiende uitlatingen en desinformatie worden aangepakt.
- Deze commissie zal bestaan uit een multidisciplinair team van deskundigen en willekeurig gekozen burgers, zodat kwetsbare groepen vertegenwoordigd zijn.
- De commissie houdt toezicht op de uitvoering van de gedragscode, verzamelt gegevens en behandelt meldingen van haatzaaiende uitlatingen door politici.

Door deze commissie onder toezicht van burgers te plaatsen en de leden te laten rouleren, blijft de integriteit, transparantie en legitimiteit behouden.

Aanbeveling 9. Betrouwbaarheid, feiten en transparantie: de financiering van informatie controleren en verduidelijken

Wij bevelen aan om de media te verplichten samen te werken met onafhankelijke factcheckingorganisaties, transparant te zijn over hun financieringsbronnen, burgers aan te moedigen om de informatie die ze ontvangen te verifiëren en de politieke invloed van het mediapubliek te beperken, door:

- strikte protocollen op te stellen voor de toetsing en certificering van informatie voor personen, verenigingen en bedrijven die een commercieel doel hebben en/of publieke middelen gebruiken (bv. zodat zij hun wettelijke status bekendmaken);
- onafhankelijke media te bevorderen voor een betere diversiteit van bronnen, door de financiering van certificeringsstudies en de begunstigen van de verspreiding van informatie te publiceren;
- campagnes te lanceren om burgers bewust te maken van het belang van het verifiëren van informatie;
- het aantal mediakanalen te beperken dat één persoon of bedrijf mag bezitten (radio, televisie, sociale platforms, kranten enz.);
- een “black box”-instrument* te voorzien dat gemakkelijk toegankelijk moet zijn voor het publiek en verplicht moet zijn voor mensen of bedrijven die een commercieel doel hebben of door een derde partij worden gefinancierd. Deze mensen of bedrijven zullen worden bestraft afhankelijk van hun wereldwijde omzet in het geval van vrijwillige verspreiding van nepnieuws/haatzaaiende uitlatingen.

Motivering:

De verspreiding van desinformatie voedt de verdeeldheid en haat in onze samenleving. Door te garanderen dat informatie door onafhankelijke instanties wordt gecontroleerd, alsook door onafhankelijke media te financieren, kunnen we misverstanden en manipulatie beperken. Door transparantie te verschaffen over de financieringsbronnen van de media die profiteren van de verspreiding van informatie, zal het vertrouwen van het publiek in de media worden versterkt. Bovendien is het aanmoedigen van burgers om een nieuwsgierigere en kritischere houding aan te nemen ten opzichte van de informatie die ze ontvangen essentieel voor een beter geïnformeerde en weerbare samenleving in het licht van desinformatie. Deze benaderingen helpen om een meer verenigde samenleving te bevorderen en een verscheidenheid aan stemmen in de mediaruimte te garanderen.

** “Black Box” versus Mediapart in Frankrijk: transparantie van bronnen, verificatieproces, onderzoeksmethodologie, contexten en grenzen, media-eigendom en mediafinanciering.*

De aanbeveling in het kort:

- Rekening houden met alle noodzakelijke informatie voor mediatransparantie.
- Financiering van onafhankelijke media ondersteunen om mediapluriformiteit te bevorderen.
- Eigendomsconcentratie van media beperken.

Aanbeveling 10. Ontmoet Europa: participatieve media voor burgers

Wij raden de uitbreiding van burgerparticipatie aan om media-inhoud te legitimeren en een gedeelde cultuur van wederkerigheid en respect te bevorderen waarmee haat wordt verbannen. Deze participatie zal gebaseerd zijn op drie kanalen die elkaar aanvullen, namelijk:

1. een participatief mediakanaal waarbij burgers bijdragen aan de redactionele keuzen. Dit systeem zal gebaseerd zijn op bestaande netwerken en bedrijven, zowel publieke als particuliere, die via nieuwe fondsen zullen worden gestimuleerd om informatie van hoge kwaliteit te publiceren. Lokale kanalen zullen vooral gewaardeerd worden omdat zij het dichtst bij de burger staan, evenals burgerpanels op lokaal en nationaal niveau om inzicht te krijgen in de prioriteiten op deze gebieden;

2. een forum voor debatten in de vorm van een socialemediakanaal met een aantrekkelijke en gebruiksvriendelijke app, beschermd door transparantieregels;
3. een gemeenschappelijke onlinedatabank voor kwaliteitsnieuws en -discussies zodat burgers een gedeelde geschiedenis kunnen uitbouwen voor de voorlichting van jongeren en om vooruitgang te boeken op belangrijke domeinen voor de toekomst van de EU.

Dit systeem zal de waarden van de EU tegen haatzaaiende taal uitdragen, die eerder zijn vastgelegd in een gemeenschappelijk handvest. Een instantie met ombudstaken en een ethische commissie zullen inhoud filteren zodat deze aansluit op die waarden; ook de mogelijkheid om AI te gebruiken moet worden onderzocht. Tot slot zal de invoering van dit systeem worden gecontroleerd door een beperkt comité van burgers die ervoor zorgen dat redactionele keuzen niet worden opgelegd vanuit economische of ideologische belangen.

Motivering:

Deze aanbeveling is belangrijk omdat de burger er rechtstreeks bij wordt betrokken, waardoor de EU-instellingen zelf via directe democratie worden gelegitimeerd. Hiermee zullen burgers informatie kunnen vinden over alle onderwerpen en zonder politieke beïnvloeding, bijvoorbeeld door informatie die in overeenstemming moet zijn met wat door de nationale regering wordt bepaald. Er wordt speciale aandacht besteed aan jongeren omdat dit mediasysteem ook communicatiemiddelen bevat die dichter bij hen staan dan de traditionele tv-kanalen. Op vergelijkbare wijze kan ook rekening worden gehouden met kinderen via op maat gemaakte inhoud, zoals educatieve cursussen of spelletjes, afhankelijk van hun leeftijd. Wij zijn van mening dat dit systeem belangrijk is om desinformatie en haatzaaiende uitlatingen volledig uit te roeien, aangezien het een mediaplatform zal zijn dat geen haatdragende boodschappen verspreidt. Omdat wij beseffen dat het risico bestaat dat mensen dit systeem niet gebruiken, moet ervoor worden gezorgd dat het aantrekkelijk en boeiend is door voldoende geld in het systeem te investeren.

De aanbeveling in het kort:

- Uitbreiding van de burgerparticipatie via de media om haatzaaiende uitlatingen aan te pakken.
- Aanpak op drie niveaus: mediakanaal, socialemediakanaal en een gemeenschappelijke onlinedatabank.

Monitoren en filteren op basis van een multilaterale aanpak: een ombudsdienst, een ethisch comité en een comité van toezicht door burgers.

Digitalisering en technologie

Aanbeveling 11. De blik verruimen: diverse perspectieven op sociale media bevorderen

Om onlineradicalisering tegen te gaan, raden wij aan om socialemediaplatforms te verplichten de inhoud die aan gebruikers wordt getoond te diversifiëren. Algoritmen creëren vaak echokamers, brengen bevooroordeelde inhoud naar de voorgrond en leiden gebruikers in nauwe informatiefuiken. Door de algoritmen zo aan te passen dat de gebruiker een breder scala aan standpunten te zien krijgt, wordt voorkomen dat één enkel perspectief de overhand krijgt en wordt een evenwichtiger begrip van bepaalde onderwerpen verkregen.

Hoe? Onze voorgestelde oplossing zorgt ervoor dat gebruikers die extremistische inhoud bekijken, vervolgens dankzij het algoritme inhoud over tegengestelde standpunten te zien krijgen. Deze aanpak moedigt gebruikers aan om een genuanceerder en uitgebreider beeld te

krijgen, waardoor zij worden bevrijd van de inhoudelijke informatiefuiken waarin ze momenteel gevangen zitten.

Deze strategie vermindert niet alleen het risico op radicalisering, maar bevordert ook empathie en kritisch denken door gebruikers bloot te stellen aan verschillende meningen. Door deze verandering zullen sociale media een informatievere en evenwichtigere ruimte worden, wat bijdraagt aan een gezondere onlineomgeving voor iedereen.

Motivering:

Verbeterd kritisch denken: gebruikers blootstellen aan verschillende perspectieven stimuleert kritisch denken en moedigt mensen aan om informatie grondiger te evalueren, waardoor zij minder vatbaar zijn voor radicale ideologieën.

Minder polarisatie: door het openbreken van echokamers kan deze aanpak de maatschappelijke polarisatie verminderen en de dialoog en het begrip tussen verschillende groepen bevorderen.

Een geïnformeerd publiek: een evenwichtiger “informatiedieet” zorgt ervoor dat het publiek beter geïnformeerd is over verschillende onderwerpen, wat leidt tot genuanceerdere discussies en een doordachtere besluitvorming.

Betere geestelijke gezondheid: het consumeren van een verscheidenheid aan inhoud kan de angst en stress verminderen die gepaard gaan met het verwerken van repetitieve en mogelijk opruiende informatie.

Versterking van de democratie: een samenleving die wordt blootgesteld aan een verscheidenheid aan standpunten is beter toegerust om deel te nemen aan democratische processen, wat een gezondere en veerkrachtigere democratie bevordert.

Door deze aanbeveling uit te voeren, worden sociale media een platform voor voorlichting en constructieve gesprekken, wat uiteindelijk leidt tot een beter geïnformeerde, hechtere en empathischere samenleving.

De aanbeveling in het kort:

- Inhoud diversifiëren: geef socialemediaplatforms de opdracht om hun algoritmen aan te passen zodat zij een bredere waaier aan standpunten presenteren om echokamers en bevooroordeelde inhoud tegen te gaan.
- Evenwichtige standpunten: zorg ervoor dat door het bekijken van extremistische inhoud het algoritme ook tegengestelde standpunten weergeeft, zodat een genuanceerd begrip wordt bevorderd.
- Radicalisering terugdringen: deze strategie vermindert het risico op radicalisering door gebruikers bloot te stellen aan verschillende meningen en door kritisch denken en empathie te stimuleren.

Een gezondere onlineomgeving: deze veranderingen zullen leiden tot een informatievere, evenwichtigere en gezondere onlineruimte voor alle gebruikers.

Aanbeveling 12. Anonimiteit op het internet aanpakken om haat te bestrijden

Wij bevelen aan om de anonimiteit op het internet te reguleren zodat personen die haatzaaiende uitspraken doen beter kunnen worden opgespoord, onderzocht en ter verantwoording kunnen worden geroepen door de juiste autoriteiten.

Wij raden daarom het volgende aan:

- handhaving van de bestaande en toekomstige regels en wetgeving door de EU en de lidstaten;
- het opzetten van een systeem voor identiteitscontrole op het niveau van elke lidstaat, waarbij de minimaal noodzakelijke informatie om iemand te identificeren wordt verzameld via een door de overheid beheerd portaal. Dit moet geleidelijk worden geharmoniseerd op het niveau van de EU-lidstaten;
- de invoering van een vereiste voor de belangrijkste socialemediaplatforms om beter samen te werken met de Europese en nationale autoriteiten bij de toepassing van bestaande en toekomstige wetgeving en het gebruik van het systeem voor identiteitscontrole;
- onlinegebruikers beter bewust maken van hun verantwoordelijkheden bij het posten van inhoud door middel van een nieuwe Europese gedragscode, die wordt ingevoerd op de belangrijkste socialemediaplatforms, maar ook via overheidsinstanties, scholen en gemeenschappen.

Motivering:

Deze aanbeveling is belangrijk omdat er een grote toename is van haatzaaiende uitlatingen, vooral online. Door de anonimiteit te reguleren, kunnen daders van onlinehaat makkelijker worden geïdentificeerd en ter verantwoording worden geroepen.

Los daarvan moet de anonimiteit worden beschermd op basis van de huidige opvattingen over vrijheid van meningsuiting, waarbij een vrije uitwisseling van meningen en standpunten op het internet wordt gegarandeerd.

De aanbeveling in het kort:

- Van verantwoordingsplicht op het internet een realiteit maken.
- Regels en wetgeving efficiënter maken.
- Een Europees systeem voor identiteitscontrole invoeren.
- Gebruikers beter bewust maken van de gevolgen van haatzaaiende uitlatingen.

Aanbeveling 13. EU-kaart voor veilig surfen

Wij bevelen de invoering aan van een EU-kaart voor veilig surfen, bedoeld voor kinderen vanaf acht jaar. Deze kaart zou ook beschikbaar zijn in een aangepaste versie voor oudere leeftijdsgroepen. Met deze kaart verwerven kinderen de vaardigheden die ze nodig hebben om zelfstandig en veilig op het internet te surfen en leren ze om te gaan met haatdragende online-inhoud. In een opleiding die door maatschappelijke organisaties op de scholen wordt gegeven, kunnen kinderen dan onder andere het volgende leren op een leeftijdsgerichte manier:

- Hoe kan ik haatdragende inhoud herkennen en erop reageren?
- Waar moet ik op letten om te voorkomen dat ik zelf (onbewust) haatdragende inhoud verspreid?
- Bij wie kan ik terecht als ik slachtoffer word van haat?
- Waar liggen de grenzen van onze privacy?

De opleidingen moeten leuk zijn en aangepast aan de leeftijd. De opleiders (maatschappelijke organisaties, ngo's enz.) moeten worden ondersteund door passende en noodzakelijke

financiering van de EU en de lidstaten. De opleiders moeten ook over gemeenschappelijke normen inzake terminologie beschikken. Als de kinderen de opleiding hebben afgerond, ontvangen ze een EU-kaart voor veilig surfen. Op nationaal niveau zouden ouders en leerkrachten betrokken moeten worden bij de bevordering en invoering van de kaart (gezien het vrijwillige karakter ervan), terwijl op EU-niveau de bevordering van de EU-kaart voor veilig surfen verplicht zou moeten zijn in alle lidstaten. Bovendien moet worden onderzocht of de toegang tot bepaalde inhoud op het internet kan worden gekoppeld aan het behalen van de EU-kaart voor veilig surfen. Kinderen die deze kaart hebben behaald, moeten ook de kans krijgen om online te netwerken met andere kinderen uit de hele EU.

Motivering:

Wij denken dat het idee doeltreffend is omdat vooral jongere kinderen trots zouden zijn op het behalen van een EU-kaart voor veilig surfen (vergelijkbaar met een verkeersexamen). De kaart maakt het ook makkelijker voor ouders, die vaak niet over de nodige vaardigheden beschikken om hun kinderen voor te bereiden op een veilig gebruik van het internet. Zij kunnen ook verschillende voorwaarden verbinden aan het behalen van de kaart (bv. toegang tot een specifiek onlinespel). Tot slot, maar daarom niet minder belangrijk, zorgt de invoering van de EU-kaart voor veilig surfen voor een laagdrempelige interculturele uitwisseling tussen kinderen in Europa, wat op zijn beurt de tolerantie en empathie bevordert.

De aanbeveling in het kort:

- Invoering van een EU-kaart voor veilig surfen voor kinderen vanaf acht jaar, met cursussen over internetveiligheid en de omgang met haatdragende inhoud, verzorgd door maatschappelijke organisaties.
- Zorgen voor EU-financiering en gemeenschappelijke normen voor opleiders, waarbij ouders en leerkrachten worden betrokken om de kaart te promoten.
- Toekenning van de kaart na voltooiing van de opleiding, eventueel gekoppeld aan de toegang tot bepaalde online-inhoud.
- Promoten van interculturele uitwisseling en netwerken tussen kinderen in de hele EU om tolerantie en empathie te bevorderen.

Aanbeveling 14. Artificiële intelligentie als moderator: sociale media beschermen tegen haatzaaiende uitlatingen

Wij bevelen de ontwikkeling aan van een AI-instrument om illegale haatzaaiende uitlatingen op socialemediaplatforms op te sporen, zodat de EU-normen worden nageleefd. Dit instrument zou als volgt werken:

Opsporen en markeren:

- opsporing van haatzaaiende uitlatingen op basis van de EU-definitie van illegale haatzaaiende uitlatingen;
- markeren van berichten als potentiële haatzaaiende uitlating en de maker ervan informeren;
- beoordeling van gemarkeerde berichten binnen 24 uur door een menselijke moderator;
- berichten die onder de vrije meningsuiting vallen, worden opnieuw vrijgegeven;
- berichten met haatzaaiende uitlatingen worden doorgestuurd naar de autoriteiten voor vervolging en vervolgens verwijderd.

Opsporing vooraf:

- opsporing van haatzaaiende uitlatingen voordat de inhoud live gaat;
- makers krijgen een melding als hun berichten illegale haatzaaiende uitlatingen lijken te bevatten;
- makers krijgen de kans om hun bericht te herzien, of alsnog te plaatsen;
- als de inhoud wordt geplaatst, blijft deze gemarkeerd tot na de beoordeling door een mens, met een waarschuwing over de legaliteit en de gevolgen van het plaatsen van haatzaaiende uitlatingen.

De verplichte invoering van dit instrument op alle sociale media in de EU zal de onlineveiligheid verbeteren, gemarginaliseerde gemeenschappen beschermen en zorgen voor de naleving van de regels inzake haatzaaiende uitlatingen, waardoor een respectvollere digitale omgeving wordt bevorderd.

Motivering:

Verbeterde bescherming: dit AI-instrument biedt een krachtige bescherming voor gemarginaliseerde groepen door haatzaaiende uitlatingen op te sporen en aan te pakken voordat zij schade kunnen aanrichten. Door illegale inhoud snel te herkennen en te verwijderen, creëren we een veiligere online omgeving.

Efficiëntie en nauwkeurigheid: de combinatie van opsporing door AI en een menselijke beoordeling zorgt voor een hoge nauwkeurigheid bij het identificeren van haatzaaiende uitlatingen, terwijl de vrijheid van meningsuiting wordt gerespecteerd. Het beoordelingsproces van 24 uur zorgt voor een evenwicht tussen snelheid en grondigheid, waardoor de verspreiding van schadelijke inhoud tot een minimum wordt beperkt.

Rekenschap en verantwoording: door de makers van inhoud op de hoogte te stellen van mogelijke haatzaaiende uitlatingen en de juridische implicaties hiervan, bevordert het instrument de verantwoordingsplicht en het bewustzijn over dit probleem. Gebruikers worden geïnformeerd over wat illegale haatzaaiende uitlatingen zijn, waardoor een doordachtere en respectvollere communicatie wordt aangemoedigd.

Preventieve maatregelen: door de opsporing vooraf kunnen gebruikers potentieel schadelijke inhoud herzien voordat deze live gaat. Deze proactieve aanpak helpt de verspreiding van haatzaaiende uitlatingen te voorkomen, vermindert de noodzaak van strafmaatregelen en bevordert een cultuur van respect.

Naleving van de wettelijke eisen: door ervoor te zorgen dat socialemediaplatforms zich aan de EU-wetgeving inzake haatzaaiende uitlatingen houden, wordt een uniforme norm gecreëerd in de digitale ruimte. Deze harmonisatie vereenvoudigt de handhaving en versterkt het rechtskader tegen haatzaaiende uitlatingen op internet.

Positieve sociale verandering: de invoering van dit instrument bevordert een inclusievere en respectvollere samenleving. Door de gangbaarheid van haatzaaiende uitlatingen te verminderen, moedigen we verschillende stemmen en perspectieven aan, wat de sociale cohesie versterkt en het wederzijds begrip doet toenemen.

Over het geheel genomen is dit AI-instrument een belangrijke stap in de richting van een veiligere, respectvollere onlineomgeving, waarbij de digitale interacties op één lijn worden gebracht met de waarden van inclusiviteit en waardigheid.

De aanbeveling in het kort:

- Ontwikkeling van een instrument dat illegale haatzaaiende uitlatingen op socialemediaplatforms herkent, met daarin de onderstaande functies.
- Herkennen en markeren van uitlatingen die volgens EU-normen potentieel haatzaaiend zijn, de makers ervan informeren en de inhoud indienen voor menselijke beoordeling. Illegale inhoud wordt verwijderd en gerapporteerd; de vrije meningsuiting wordt gewaarborgd.
- Scannen van inhoud voordat deze wordt gepost, makers op de hoogte stellen van mogelijke illegale haatzaaiende uitlatingen, waarna herziening van de inhoud wordt toegestaan. Gemarkeerde inhoud wordt beoordeeld en voorzien van een juridische waarschuwing.

Voorlichting

Aanbeveling 15: Een debatcultuur verspreiden op scholen, geïnspireerd door burgerpanels

Wij raden aan om minidebatten op school te organiseren, denk aan een “miniburgerpanel”, tijdens de schooluren. De doeltreffendste manier om kinderen te betrekken bij het debatteren (geen “maatschappijleer” opzetten) is om het initiatief te laten plaatsvinden in een veilige omgeving, met de steun van de onderwijsgemeenschap, zoals toezichhouders, assistenten en leerkrachten. Zo is het organiseren van een debat over maaltijden in de kantine, met aandacht voor de gewoonten van verschillende religies, een manier om discussies op gang te brengen die gebaseerd zijn op de concrete onderwerpen waar kinderen dagelijks mee te maken krijgen en met de ondersteuning en expertise van het aanwezige schoolpersoneel, zoals kantinepersoneel en koks. Ook mensen met verschillende achtergronden die niet in de strikte zin verbonden zijn met de onderwijssector (bv. politie) kunnen bij het proces worden betrokken om hun werk uit te leggen aan de kinderen. Wat betreft de onderwerpen die in deze debatten aan bod komen, moeten de kinderen rechtstreeks worden geraadpleegd over de onderwerpen waarover ze hun kennis willen verdiepen. Zij kunnen over elk onderwerp praten, zolang het maar aangepast is aan hun niveau en leefwereld. Om deze ervaring en debatcultuur in de hele Europese Unie te delen, zouden jumelages tussen scholen een doeltreffend instrument kunnen zijn. Tijdens uitwisselingen kunnen schooldelegaties die hebben deelgenomen aan een debat bijvoorbeeld reizen en hun ervaringen en standpunten delen met andere schooldelegaties uit Europese landen. De “resultaten” van deze debatten kunnen worden verwerkt in het burgerplatform voor kinderen.

Motivering:

Jongeren zijn ruimdenkender en in staat om verschillende standpunten te accepteren, wat een cruciaal aspect is in de strijd tegen haat. Daarom moeten kinderen op school (van 6 tot 16 jaar) bewust worden gemaakt van de burgercultuur en burgerparticipatie. Deze op school georganiseerde “panels” zouden een voorlichtingsinstrument voor kinderen moeten zijn. De participatiecultuur en de vaardigheden die tijdens deze debatten worden ontwikkeld, kunnen hun hele leven van pas komen. De jumelageprogramma’s tussen scholen zouden doeltreffend kunnen zijn omdat het de onderwijsprogramma’s van de lidstaten niet helemaal verandert, maar een gemeenschappelijk initiatief uitrolt dat Europese kinderen kritischer doet nadenken en het wederzijds begrip verbetert.

De aanbeveling in het kort:

- Jongeren zijn ruimdenkender en in staat om verschillende standpunten te accepteren.
- Kinderen moeten op school (van 6 tot 16 jaar) kunnen experimenteren met de cultuur van burgerparticipatie en debat.

Jumelages tussen scholen kunnen relevant zijn voor de uitwisseling van ervaringen op Europees niveau en voor het uitwisselen/begrijpen van andere culturen en mentaliteiten.

Aanbeveling 16. De sociale en emotionele vaardigheden van kinderen en jongeren versterken om haat te voorkomen

Wij vragen om op korte en middellange termijn maatregelen in te voeren die de emotionele en sociale vaardigheden van kinderen versterken. Wij raden hiertoe aan om de leeromgeving op school te verbeteren en activiteiten zoals theater, kunst, geweldloze communicatie en voorlichting over burgerschap in en rond scholen aan te bieden om kritisch denken, empathie en emotionele vaardigheden aan te leren. Op korte termijn verzoeken wij om meer en betere onderzoeken naar de impact van de activiteiten die wij voorstellen om haat te voorkomen. Op de korte en middellange termijn vragen wij om de prioriteiten van programma's zoals Erasmus+, CERV of programma's gefinancierd door Europese structuurfondsen te heroriënteren om activiteiten te ondersteunen die haat in en rond scholen voorkomen. De Europese Commissie moet deze prioriteiten proactief signaleren en er breed over communiceren (bv. door aanbevelingen te doen aan de lidstaten en door oproepen tot het indienen van projecten te lanceren), maar ook samenwerken met Unesco en de Raad van Europa om de acties af te stemmen op hun desbetreffende programma's. Scholen, leerkrachten en lokale actoren kunnen deze fondsen dan gebruiken om de activiteiten uit te voeren. Om de sociale inclusie te vergroten, moeten de activiteiten gratis zijn voor iedereen. Na een periode van ongeveer 5 jaar vragen wij om een goede evaluatie hiervan, om te kunnen heroriënteren en om na te gaan of de maatregelen effect hebben gehad. Dit zou de capaciteit van de EU op het gebied van de preventie van haat op scholen kunnen vergroten.

Motivering:

Het huidige onderwijsstelsel neemt emotionele en sociale vaardigheden niet serieus genoeg. Ook scholen zijn een plek waar haat wordt ervaren. Kinderen worden niet goed voorbereid om op te groeien tot volwassenen die zich bewust zijn van hun emoties. Scholen zijn een plek waar alle kinderen naartoe gaan en waar ze kunnen leren hoe ze moeten samenleven. Het creëren van een goede leeromgeving is de beste manier om haat te voorkomen. Jezelf en anderen leren kennen, leidt tot beter kritisch en zelfkritisch denken en meer tolerantie. Activiteiten zoals theater, dans en geweldloze communicatie zijn goede manieren om deze vaardigheden te verwerven.

De aanbeveling in het kort:

Een van de oplossingen om haat in de samenleving te voorkomen is om de leeromgeving op school te verbeteren en activiteiten zoals theater, kunst, geweldloze communicatie en voorlichting over burgerschap in en rond scholen aan te bieden.

Hierdoor kunnen kinderen emotionele en sociale vaardigheden aanleren en verder ontwikkelen, wat zal leiden tot een beter wederzijds begrip tussen kinderen en uiteindelijk tot minder haat in de samenleving.

Aanbeveling 17. Voorlichting over geweldloze communicatie voor elke generatie en voor elke natie

We doen de volgende aanbevelingen: op korte termijn moeten richtsnoeren over geweldloze communicatie worden opgesteld die zijn geïnspireerd door documenten zoals het handboek "From Hate Speech to Non-Violent Communication" en zijn afgestemd op educatief materiaal voor jongeren en volwassenen;

- op middellange termijn moeten de lidstaten cursussen over geweldloze communicatie samenstellen, als aanvulling op werkloosheidsuitkeringen voor volwassenen;
- op middellange termijn moeten de lidstaten voorlichtingsmateriaal voor werknemers voorbereiden;
- op korte termijn moet de EU video's maken over de drie concepten (TOLERANTIE — VRIENDELIJKHEID — VERGEVINGSGEZINDHEID) in media-inhoud;
- op middellange termijn moeten scholen voorlichtingsmateriaal aanbieden over geweldloze communicatie voor ouders (bv. in de scholen zelf);
- op middellange en lange termijn moet de EU impliciete tekstaanpassingen doorvoeren (bv. in opleidingen en examens): geweldloze communicatie moet de norm worden in onze taal;
- op lange termijn moeten de lidstaten de methodologie van geweldloze communicatie deel laten uitmaken van het re-integratieproces van gevangenen.

Motivering:

Communicatie is een van de belangrijkste manieren om begrepen te worden in het leven, maar het wordt ons niet aangeleerd. Als we deze vaardigheid kunnen verwerven, zullen er veel minder conflicten en geschillen tussen mensen zijn. Bewustwording van de eigen gevoelens, introspectie en compassie voor anderen. Er zou veel minder haat zijn in Europa als dit werd uitgevoerd. We zitten nu aan de top van haat, hierna zouden we een daling moeten zien. Betere communicatie leidt tot betere samenwerking, wat zou leiden tot een meer verenigd Europa.

De aanbeveling in het kort:

- De volgende kernbegrippen overbrengen: TOLERANTIE — VRIENDELIJKHEID — VERGEVINGSGEZINDHEID voor iedereen in de samenleving via directe en indirecte voorlichtingsmaatregelen.
- De kennis over en het gebruik van geweldloze communicatie verspreiden onder alle leeftijden in de samenleving, van jongeren tot volwassenen, ook onder ouders.
- Bestaande VN-richtsnoeren gebruiken en afstemmen op het onderwijsmateriaal.
- Kosteloos lesmateriaal voor volwassenen, samengesteld door de EU (zowel op de werkvloer als in het onderwijs).
- Bewustmaking via de media om deze methode onder de aandacht te brengen.
- Geweldloze communicatie standaard integreren in alle officiële mededelingen om burgers aan te spreken.

Burgerparticipatie en sociale inclusie

Aanbeveling 18. Europese burgerpanels opzetten voor jongeren (16-25 jaar) over de aanpak van haat

De selectieprocedure voor de Europese burgerpanels voor jongeren moet willekeurig zijn, zoals de huidige Europese burgerpanels, omdat dit tot de vertegenwoordiging van diverse groepen leidt. De panels moeten onderwerpen behandelen die verband houden met uitdagingen en kansen voor jongeren (zoals pesten, tolerantie, respect, stereotypen en sociale inclusie). Deze panels moeten jongeren inzetten als deskundigen om betere inzichten in cruciale kwesties te verkrijgen en hun stem te laten horen op EU-niveau. Jongeren die betrokken zijn bij verenigingen tegen discriminatie of voor de integratie van migranten kunnen bijvoorbeeld fungeren als “deskundigen” en “hulpbronnen” voor het jongerenpanel. Deze panels moeten worden gepromoot op het platform voor burgerparticipatie (dat opnieuw moet worden uitgedacht en interactiever, “cooler” en beter gepromoot moet worden).

Motivering:

Politiek laat jongeren vaak onverschillig en zij gaan ook steeds minder vaak stemmen. Hun politieke vertegenwoordigers (op nationaal of Europees niveau) worden verkozen door de oudere generaties. Om zich vertrouwd te maken met het politieke debat, zich bewust te worden van wat de Europese Unie doet en zich ervoor te interesseren, kan deelname aan een Europees burgerpanel zoals het onze een interessant instrument zijn om een permanentere betrokkenheid te bevorderen. Het Europese niveau is cruciaal omdat in veel lidstaten de visie op de Europese Unie wordt herleid tot “Brussel beslist”. Brussel wordt gezien als “de grote baas die allerlei regels oplegt”. Door te experimenteren met een burgerpanel kan Europa dichterbij de jongeren worden gebracht en zullen zij zich nauwer verwant voelen met andere jonge Europeanen. Omdat jongeren tot de belangrijkste slachtoffers van haat behoren, is het cruciaal om de nadruk op hen te leggen.

De aanbeveling in het kort:

Wij bevelen aan om in heel Europa panels over antihaatkwesties op te richten speciaal voor jongeren.

Hiermee wordt een dubbel doel nagestreefd: het wantrouwen van jongeren ten opzichte van politici tegengaan en jongeren zien als een deel van de oplossing voor de verschillende problemen.

Aanbeveling 19. Ontwikkeling van een vrijwillige burgerdienst in lokale gemeenschappen voor volwassenen

Het moet mogelijk zijn tijd vrij te maken om aan deze vrijwilligersactiviteiten deel te nemen, bijvoorbeeld door betaald verlof op het werk dat specifiek wordt toegekend voor burgerparticipatie. Tegelijkertijd moet ook rekening worden gehouden met zelfstandigen. Economische voordelen kunnen een grote motivator zijn om de burgerparticipatie bij verschillende categorieën personen te versterken (bv. een belastingvermindering). Tot slot moet op EU-niveau het belang van lokale initiatieven worden bevorderd: de EU zou deze lokale initiatieven in heel Europa kunnen stimuleren en ondersteunen door ervaring en financiële steun aan te reiken. De duur van dit vrijwilligerswerk voor werknemers of zelfstandigen zou korter zijn dan een Erasmus (bijvoorbeeld een week).

Motivering:

Het lokale niveau is heel belangrijk in de strijd tegen haat, en lokale gemeenschappen zijn een waardevolle steun voor sociale cohesie. Vrijwilligerswerk in verenigingen die integratie bevorderen moet bijvoorbeeld toegankelijk zijn voor alle leeftijden. De Europese Unie zou deze

initiatieven in de strijd tegen haat op lokaal niveau kunnen steunen en de uitwisseling van ervaringen tussen verschillende lokale actoren mogelijk kunnen maken.

De aanbeveling in het kort:

- Vrijwillige burgerdienst moet toegankelijk zijn voor iedereen, ongeacht economische of professionele omstandigheden.
- Bedrijven moeten hun werknemers in staat stellen om deze Europese vrijwilligersprogramma's uit te proberen (met steun van Europa).
- Vrijwilligerswerk en de verworven vaardigheden moeten worden gewaardeerd.

Aanbeveling 20. Ondersteuning voor de terugkeer naar de zin van het leven

Wij raden aan dat de EU de oprichting van gemeenschapsruimten aanmoedigt om gemarginaliseerde mensen te ondersteunen. Deze ondersteuning kan via verschillende kanalen worden gestuurd, afhankelijk van de behoeften. Wij bevelen aan om mensen de kans te geven werk te vinden, als een vorm van persoonlijke autonomie en stabiliteit, en om tegelijkertijd specifieke steun te bieden aan groepen die moeilijker toegang hebben tot de arbeidsmarkt, zoals personen met een handicap, vluchtelingen, daklozen, mensen die mishandeld zijn enz. Specifieke hulp kan in deze gevallen bestaan uit het voorbereiden op sollicitaties, sollicitatiegesprekken, het kunnen zorgen voor de eigen hygiëne en het verkrijgen van geschikte kleding voor het werk.

Er kan worden voorzien in overheidsfinanciering voor dit soort vanuit de gemeenschap geleide initiatieven, waarbij wordt gebruikgemaakt van solidariteitsnetwerken en vrijwilligersinitiatieven die al binnen de gemeenschap bestaan, zodat de financiële investering duurzaam is voor de overheidsbegroting. Er zou een verbintenis moeten zijn dat de financieringsvoorwaarden van de centra op de lange termijn gehandhaafd blijven.

Deze solidariteits- en ondersteuningsinitiatieven moeten samen inspelen op twee behoeften: enerzijds gespecialiseerde hulp bieden aan specifieke groepen met speciale behoeften en anderzijds open blijven staan voor diverse gemarginaliseerde groepen zonder prioriteitschalen of voorkeuren te creëren die kunnen bijdragen aan verdere haat en discriminatie.

In deze centra kan specifieke en onmiddellijke hulp worden geboden op basis van het persoonlijke dossier, met de steun van goed opgeleide vrijwilligers en/of professionals die mensen kunnen doorverwijzen naar plaatsen waar ze specifieke hulp kunnen krijgen. Er kan niet alleen hulp worden geboden aan mensen uit gemarginaliseerde groepen, maar ook aan iedereen die vanwege de persoonlijke omstandigheden of levenssituatie ondersteuning nodig heeft.

Er kunnen ook workshops, activiteiten, interculturele uitwisselingen, evenementen en vieringen in deze gemeenschapscentra plaatsvinden om te helpen een gemeenschapsgevoel te creëren en obstakels op het gebied van discriminatie te overwinnen. Deze ruimten moeten menselijker worden gemaakt, zodat iedereen zich er welkom en goed voelt.

Er moet een wederzijdse verbintenis zijn tussen het centrum, dat hulp zal bieden, en de ontvanger, die de afgesproken resultaten binnen een bepaalde termijn moet behalen. Speciale gevallen kunnen meer tijd vergen om op te lossen, wat per geval door deskundigen wordt beoordeeld.

Motivering:

De aanbeveling is belangrijk omdat mensen het gevoel zouden hebben dat er een last van hun schouders valt door naar deze gemeenschapscentra te gaan. Die zouden een nieuwigheid zijn en hoop en inspiratie bieden. Zij zouden de geestelijke gezondheid kunnen verbeteren en mensen kunnen helpen die problemen hebben thuis, maar ook een onderdak kunnen bieden aan iedereen in een zwakke positie omdat zij door deze oplossing worden geholpen en het fundamentele recht kunnen uitoefenen om een waardig en betekenisvol leven te leiden. Dat is belangrijk omdat mensen elkaar kunnen beïnvloeden, relaties kunnen opbouwen en elkaars problemen kunnen begrijpen. Mensen zouden zich niet gestigmatiseerd of gelabeld voelen. We moeten weer mens worden (en niet alleen de technologische vooruitgang versnellen ten koste van de humanisering). Mensen hebben kansen nodig en met deze aanbeveling kan werkgelegenheid worden gecreëerd.

De aanbeveling zou een meer inclusieve, rechtvaardige, egalitaire, betekenisvolle en empathische samenleving kunnen bevorderen, waarin iedereen op gelijk niveau kan deelnemen aan de samenleving en waarin we zaken als armoede en dakloosheid niet normaliseren omdat ze haat opwekken.

Deze aanbeveling kan de samenleving helpen aan de basis. Wat de impact betreft, moeten we wereldwijde antwoorden geven op wereldwijde problemen. Het effect zou eerst op kleine schaal zichtbaar zijn voordat het zich uitbreidt.

Er zijn risico's als maatschappelijk werkers onvoldoende zijn toegerust om hun taken uit te voeren en als het idee niet goed is uitgewerkt. Andere risico's kunnen financieel of taalkundig van aard zijn of verband houden met integratie.

De aanbeveling in het kort:

- De EU moet de oprichting van gemeenschapsruimten aanmoedigen om gemarginaliseerde groepen te ondersteunen.
- De ondersteuning moet worden afgestemd op de persoonlijke behoeften met de steun van goed opgeleide vrijwilligers en/of professionals, met wederzijdse verbintenissen tussen het centrum en de ontvanger voor overeengekomen resultaten en termijnen, met mogelijke verlengingen voor speciale gevallen.
- Financiering moet op lange termijn worden vastgelegd door de overheid, terwijl wordt gebruikgemaakt van reeds bestaande solidariteitsnetwerken en vrijwilligersinitiatieven.

Aanbeveling 21. Op zoek naar mensen: sociale ongelijkheid aanpakken om haat in de EU te bestrijden

Zoals beschreven in de probleemstelling, is sociale ongelijkheid een van de belangrijkste drijfveren/oorzaken van haat in onze samenleving. Ondanks het belang ervan wordt dit probleem door de EU-instellingen en de lidstaten niet adequaat aangepakt, wat de noodzaak onderstreept van uitgebreid, door de EU gefinancierd onderzoek om de verbanden tussen sociale ongelijkheid en haat te inventariseren en aan te pakken.

Inzicht in deze verbanden is van essentieel belang voor de ontwikkeling van doeltreffende beleidsmaatregelen en interventies. Zonder gedegen empirisch bewijs op basis van kwalitatieve en kwantitatieve gegevens, kunnen de inspanningen om sociale ongelijkheid aan te pakken hun doel missen. Door sociale organisaties te betrekken bij het verzamelen van gegevens, zullen die gegevens een betere weerspiegeling zijn van de realiteit van degenen die het meest met ongelijkheid te maken krijgen, waardoor een nauwkeurigere en relevantere basis wordt gelegd voor onderzoek met een bottom-upbenadering. Door deze bevindingen

regelmatig te publiceren, kan er rekening mee worden gehouden bij de lopende inspanningen zodat deze verder kunnen worden verfijnd. De resultaten van de onderzoeken kunnen worden verwerkt in bewustmakingscampagnes.

Motivering:

De ontwikkeling van richtlijnen en campagnes op basis van grondig onderzoek maakt gerichte acties mogelijk om de specifieke manieren aan te pakken waarop sociale ongelijkheid haat in de hand werkt. Deze strategische aanpak kan de sociale spanningen aanzienlijk verminderen, de sociale cohesie bevorderen en een systemische verandering mogelijk maken.

Het verzamelen van gegevens over het effect van positieve maatregelen en het regelmatig publiceren van de bevindingen bevordert de transparantie en verantwoordingsplicht. Dit proces levert niet alleen input voor beleidsmakers en belanghebbenden, maar wekt ook vertrouwen bij het publiek en stimuleert de gezamenlijke inspanningen om sociale ongelijkheid aan te pakken.

Door normen vast te leggen voor gecontroleerde, betrouwbare gegevens en een geharmoniseerde methodologie, die zowel persoonlijke verhalen als kwantitatieve en kwalitatieve gegevens omvat, kan de betrouwbaarheid en volledigheid van het onderzoek worden gewaarborgd.

Het aanpakken van sociale ongelijkheid door middel van uitgebreid onderzoek en het verzamelen van gegevens, is cruciaal om haat terug te dringen en een hechtere samenleving binnen de EU te bevorderen. Deze aanpak biedt de nodige inzichten en instrumenten om doeltreffende beleidsmaatregelen en interventies te ontwikkelen, die uiteindelijk bijdragen tot een rechtvaardiger en harmonieuzer sociaal landschap.

De aanbeveling in het kort:

- De EU-instellingen en de lidstaten hebben sociale ongelijkheid (als drijfveer en oorzaak van haat) onvoldoende aangepakt, dus er moet meer onderzoek worden gedaan zodat verbanden tussen sociale ongelijkheid en haat worden geïnventariseerd en aangepakt.
- Uitgebreid, door de EU gefinancierd onderzoek uitvoeren naar het verband tussen sociale ongelijkheid en haat, waarbij verschillende belanghebbenden worden betrokken bij het verzamelen van gegevens. De bevindingen gebruiken om gerichte beleidsmaatregelen en bewustmakingscampagnes te ontwikkelen om de sociale cohesie te bevorderen.
- Ngo's, lidstaten en onderzoeksinstituten betrekken om aan uitgebreide gegevensvergaring te doen met zowel kwalitatieve als kwantitatieve methoden.
- Regelmatige publicatie van de bevindingen.